

In gesprek met Lulu Wang

Een persoonlijke weg van opstand naar liefde

Nederland, wo ai ni!

Toen Lulu Wang in 1986 van haar vaderland China naar Nederland kwam, bracht de tien uur durende vliegreis haar niet alleen van de ene wereld naar de andere, maar ook van het ene tijdperk naar het andere. Aan de hand van haar nieuwste boek 'Nederland, wo ai ni' vertelt zij over haar weg naar vergeving en innerlijke vrijheid.

AUTEUR: ANNETTE MAN-MUL

"Toen ik op vijftiengjarige leeftijd naar Nederland kwam, had ik er een dagtaak aan om het hoofd te bieden aan de cultuurschokken die mij voortdurend te beurt vielen. Door het Nederlands te leren en erin te spreken en schrijven, heb ik de Nederlandse denkwijze leren kennen; een geestverruimende ervaring. De taal is onlosmakelijk verbonden met de mentaliteit van het land, waarin die taal gesproken wordt. Het Nederlands heeft mij een nieuwe wereld laten zien, ofschoon Nederland op zichzelf zo nieuw niet leek."

"Toen ik met een hoge vooringenomen dunk in Amsterdam CS aankwam, zakte ik met mijn bagage en al door het perron. Alles was hier oud en grijs. De daken en muren van het gebouw, de inrichting en de meubels van een café, waar ik van mijn begeleiders een kop spul voor mijn kiezen kreeg. Zo welvarend waren de Nederlanders ook weer niet, stelde ik mijn 'visie' bij. Anders hadden ze toch dit overjarig bouwsel platgegooid en op dezelfde plek een nieuw van aluminium en glas neergezet?' Uit 'Nederland, wo ai ni'.

“Ik verliet mijn geboorteland, omdat ik hunkerde naar iets eigentijds. De duizenden jaren oude Chinese tradities, huizen, straten, steden en wat mijn landgenoten onder het cultureel erfgoed verstonden, hingen mij – in die tijd en op die leeftijd – de keel uit. Kwam ik ten lange leste in West-Europa, werd ik overal waar ik keek weer herinnerd aan het stoffige verleden...”

Betekenis

“Taal is niet los te koppelen van cultuur; je kunt taal nooit letterlijk vertalen. Neem nou het Nederlandse eenduidige woord sinaasappel. In Noord-China noemen we dat ‘zhi’ en in Zuid-China ‘jü’, want dit fruit smaakt door het koude en droge noordelijke klimaat anders dan in het warme, vochtige zuiden.”

“Door mijn gedachten en gevoelens te verwoorden geef ik, wat er zich in mij afspeelt, ‘aan de ander’. Tegelijkertijd tracht ik hiermee voor een deel aan te sluiten bij de ander, de ander te begrijpen. Ik zeg met opzet ‘voor een deel’, omdat onze taal slechts bij benadering een manier is om tot echt contact met elkaar te komen. Ik geef er dus zo nauwkeurig en authentiek mogelijk mijn vorm en betekenis aan. Taal is namelijk essentieel in mijn beleving van de wereld, want zonder taal is mijn wereld vormloos en chaotisch.”

“Bij gesproken taal denk ik vooral aan de communicatie met anderen, terwijl schrijven staat voor het ordenen van mijn gedachten en gevoelens. Wellicht help ik indirect ook anderen die mijn boeken lezen, hun gedachten en gevoelens te ordenen en er betekenis aan te geven.”

Verwarring

“Chinezen uiten hun gevoelens veelal op een indirecte manier, waar Nederlanders doorgaans op een directe wijze communiceren. Vooral tijdens mijn eerste jaren in Nederland zorgde dat nogal eens voor verwarring in mijn communicatie met Nederlanders. Zo flirten Chinezen non-verbaal en ‘pesten’ ze elkaar graag op een sportieve manier. Toen ik mijn plagerijen uit de kast trok voor een Nederlandse man die ik echt leuk vond, werd hij pissig!”

“Chinezen zijn er van oudsher van overtuigd, dat je in de interactie met iemand juist op datgene moet letten wat niet gezegd wordt. Er is een Chinees gezegde, dat dit in mijn ogen mooi en sprekend weergeeft: ‘Als je naar een drumspel luistert, moet je op de echo letten’. Dat wat er gezegd wordt, is belangrijker dan de woorden zelf.”

Missie

“In de kern wil ik door middel van mijn boeken een brug bouwen tussen Nederland, België en China, en een bescheiden steentje bijdragen aan wederzijds begrip. Dit onderwerp komt in al mijn boeken direct of indirect voor. In ‘Het lelietheater’ ligt de nadruk op het recht op vrijheid; een strijd tussen loyaliteit aan vaderland en ouders enerzijds, en loyaliteit aan eigen bestaansrecht anderzijds. Een menselijk en ethisch dilemma tussen ‘aanpassen of rebelleren’ en de onlosmakelijke verbinding tussen het persoonlijke en de culturele geschiedenis.

In de loop der jaren heb ik echter geleerd, dat de westerse vrijheid ook een keerzijde heeft: individualisering.”

“Ik pakte uit mijn handtas een doosje sesamkoekjes en wilde ze verdelen onder de mannen en vrouwen die naast en tegenover mij zaten. Helaas bleven zij oogcontact met mij mijden. Ik liet mijn gulle voornemen varen, stopte een koekje in mijn eigen mond en draaide onwennig om mijn as. Eerlijk waar, ik kon niet naar hartenlust van dit lekkers smullen, terwijl mijn medereizigers daar niets van proefden. Wij zaten toch in hetzelfde schuitje? Een hele tijd zouden wij samengepakt in de coupé doorbrengen. Hadden wij niet van de nood een deugd kunnen maken door onderweg met elkaar te kletsen en van elkaars proviand te genieten? Ik was hier amper aangeland of ik miste de reisstijl in mijn geboorteland al.’ Uit ‘Nederland, wo ai ni’.

“Inmiddels is bij mij – via een transformerende weg van onderdrukking naar verzet en van wrok nu naar mildheid, vergeving, reconciliatie en liefde – het mondiale besef gegroeid, dat het erom gaat hoe wij verschillend kunnen samen zijn en wat we van elkaar kunnen leren. Ik voel me een bruggenbouwer tussen Oost en West. ‘Wo ai ni’ betekent ‘ik hou van jou’. Het is mijn missie geworden om verbinding en liefde te verspreiden door middel van taal.”

Uitdaging

“Elke scheppende mens – of hij nu auteur, kunstenaar of componist is – wil zichzelf graag overstijgen. Zo schilderde Mondriaan in het begin van zijn carrière figuratief en daarna abstract. Zo abstract dat je maar één wit vlak ziet op een van zijn werken. De abstracte manier van uiting heeft ook invloed op de literatuur gehad, maar de romankunst heeft tot nu toe minder fundamentele veranderingen ondergaan als de schilderkunst.”

“Door de komst van de nieuwe media is het tempo van ons leven en werken versneld. Men kan plezier putten met veel minder inspanningen. Films op Youtube duren zelden langer dan een paar minuten. Nieuwsberichten bestaan bijna enkel nog uit koppen. Sommige social networks krijgen én verliezen binnen duizelingwekkend korte tijd miljoenen leden. Met als gevolg dat velen hoe langer hoe minder zin hebben zich uren, dagen of weken te verdiepen in een of andere roman.”

“Misschien ging Mondriaan destijds abstract schilderen om zichzelf te overstijgen, maar ik als auteur schrijf nu in e-stijl om sommigen überhaupt mijn romans/novellen te laten lezen. Ik geloof in de woordkunst. Maar wil de romanvorm de razendsnelle digitale ontwikkelingen overleven, moet ik me als auteur – ik praat liever namens mijzelf en niet in het algemeen – aanpassen aan het razendsnel veranderende leeslandschap.” ■

Lulu Wang werd op 22 december 1960 geboren in Beijing. Op achttienjarige leeftijd ging zij studeren aan de Universiteit van Peking, aan de Faculteit Engelse Taal, Linguïstiek en Letterkunde en op haar vijfentwintigste verhuisde zij naar Nederland. Haar debuutroman ‘Het Lelietheater’ werd een enorm succes; ze ontving hiervoor het Gouden Ezelsoor en de Nonino Prijs. In juni 2012 publiceerde ze als een van de eerste literaire auteurs in Nederland de novelle ‘Nederland, wo ai ni’ in de vorm van een interactieve boek-app met animaties, foto’s, hyperlinks, discussieforum, muziek en interactieve zijlijnverhalen. In juli 2013 is haar elfde boek, de gedichtenbundel ‘Zomervolliefde’ verschenen als een multimedia en interactieve boek-app. Naast schrijven geeft Lulu Wang regelmatig interviews en lezingen over de Chinese cultuur, cultuurverschillen tussen Nederland/België en China en over andere daaraan gerelateerde onderwerpen. Ze hoopt op deze manier een brug te slaan tussen de westerse en de Chinese cultuur.

Momenteel werkt Lulu Wang aan haar eerste tweetalige (Nederlands en Chinees) gedichtenbundel. www.luluwang.nl